

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 5 febr. 1903, kl. 1 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af 2 kap.
2 § byggningabalken.*

Till behandling af lagutskottet har hänvisats en inom Andra Kam-
maren af herr *J. Larsson* i Presstorp väckt motion, n:o 19, af följande
lydelse:

»I allmän lag är i de flesta fall stadgadt, huru mellan grannar skall
förfaras, så att den ene icke får men af den andre, och således är det i
2 kap. 1 § byggningabalken föreskrifvet, att »ej må någon närmare till
grannens tomt bygga, än att han till stöde- eller stolparum en och en
half aln å sin tomt lämna», och i 2 § af samma kapitel föreskrifves,
att ingen får bygga annan till men. I lagen angående väghållningsbe-
svärets utgörande på landet den 23 oktober 1891 föreskrifves, huru långt
hus och träd m. m. skall finnas från allmän väg m. fl. andra fall. Åter
igen i ett annat hänseende är icke stadgadt, huru förfaras skall, om t. ex.
en granne planterar träd eller låter sin skog växa så intill grannens
ägor, att den senare får skada däraf. Att förfång på detta sätt lätt kan
uppstå finner man ofta; ty om bland två grannar den ene har sin åker-
jord alldeles intill gränsen af den andres trädbevuxna ägor och de sist-
nämnda ligga söder om, då får den förstnämnde därigenom knappast
någon nytta af sin närmast liggande åkerjord; hvilket kanhända kunde lätt
afhjälpas, om ett eller annat träd finge borttagas. För att emellertid icke
komma till ett motsatt förhållande, att en granne utan fullt vägande skäl
kunde tvinga en annan att borttaga träd, som för den senare hade
mycket högre värde än den skada, som uppkom för den förste, finge
naturligtvis härvid som i andra fall laglig och bindande undersökning verk-
ställas för att komma den till hjälp, som var i största behof däraf.

För att få en rättelse i nu påpekade förhållande skulle det vara till
stort gagn, om ett tillägg gjordes till 2 kap. 2 § byggningabalken, att

träd äfven däri inbegreps; så mycket mera som väglagen innehåller något liknande och den skada, som man där vill undvika, är mindre och af jämförelsevis ringa beskaffenhet emot de fall, som nu andragits.

På grund af hvad här i korthet anförts hemställes, att Riksdagen för sin del ville besluta, att 2 kapitlet 2 § byggningabalken finge följande förändrade lydelse, nämligen:

Bygger, eller uppstår genom växande träd, någon annan till men etc.»

2 kap. byggningabalken afhandlar ämnet: »huru å tomt skall byggas», och i sista punkten af kapitlets 1 § stadgas, såsom motionären anført, att »ej må någon närmare till grannens tomt bygga, än att han till stödje- eller stolparum en och en half aln å sin tomt lämnar.»

Nämnda kapitlets 2 § är af följande lydelse:

»Bygger någon annan till men; rifve det upp, då han varder därom tillsagd. Gör han det ej; böte tre daler och gälde skadan åter, då däröfver klagas å tinget.»

Förevarande motion synes åsyfta åstadkommande af ett lagstadgande, hvarigenom en person, hvilkens fastighet skadas af träd, växande å annans angränsande egor, skulle, i öfverensstämmelse med hvad i ofvan anförda lagrum stadgas om byggande å tomt annan till men, berättigas påfordra borttagande af träden, till den del de förorsaka sådan skada. Nämnda syftemål tyckes motionären hafva ansett skola vinnas, om i sistanfödda § göres det af honom föreslagna tillägget. Då emellertid 2 kap. byggningabalken handlar endast om byggnadstomt och ej om fastighet i allmänhet, skulle genom den af motionären föreslagna lagstiftningsåtgärden blott beträffande viss mindre del af den afsedda jorden stadgas den befogenhet för egaren, som motionären velat bereda honom. Syftemålet med framställningen skulle alltså icke i någon större omfattning vinnas genom den ifrågasatta bestämmelsen, hvilken för öfrigt, med den affattning motionären gifvit däråt, icke torde kunna godkännas i formellt hänseende. Äfven om utskottet anslöte sig till den uppfattning, som ligger till grund för motionärens förslag, skulle utskottet sålunda finna sig förhindradt att tillstyrka bifall till detsamma.

Utskottet håller emellertid före, att ej heller ett allmänt lagstadgande af det i motionen afsedda syfte är lämpligt eller behöfligt. Att angränsande fastigheter i viss mån utöfva inverkan på hvarandra, ligger i sakens natur. Men just emedan detta är ett naturligt och nödvändigt förhållande,

få fastigheternas ägare i allmänhet finna sig i följderna af detsamma. Det kan, enligt utskottets uppfattning, ej sättas i fråga att, såsom ett konsekvent genomförande af den princip, som ligger till grund för motionärens förevarande framställning, skulle innebära, berättiga ägaren af en fastighet att i hvarje fall, då å fastigheten kan påvisas någon skadlig inverkan från en angränsande fastighet, påfordra, att den förfoganderätt öfver sistnämnda fastighet, som tillkommer ägaren af densamma, skall underkastas inskränkning för undvikande af nämnda skadliga inverkan. Endast då synnerligen viktiga intressen å den ene fastighetsägarens sida kräva en inskränkning i den andres dispositionsrätt, har sådan inskränkning ansetts böra i lag medgifvas, såsom exempel hvarå kan erinras om den skyldighet att upplåta mark, som enligt lagen om dikning eller annan afledning af vatten i vissa fall åligger jordägare. Något sådant intresse af större betydenhet torde endast sällan föreligga med hänsyn till träd å grannes mark. Å andra sidan skulle trädens borttagande mången gång föranleda afsevärd förlust för ägaren af desamma. Äfven från allmän synpunkt skulle utöfvandet af en sådan befogenhet som den af motionären ifrågasatta ofta föranleda mera skada än gagn, särskildt i de delar af landet, där planteringar i rågångarna äro vanliga samt tjäna till såväl nytta som prydnad.

Slutligen vill utskottet påpeka, att den af motionären åberopade bestämmelsen i väglagen rörande borthuggande af träd eller buske invid väg afser endast det fall, att väg går genom skogsmark, och ej har tillämpning på träd, som utefter väg planterats i alléer eller växa i eller invid åker eller äng. Lagstiftaren har sålunda härutinnan ansett särskildt stadgande erforderligt endast för det fall, då synnerlig olägenhet eller svårighet för vägens behöriga underhållande vore att befara.

På grund af hvad ofvan anförts, hemställer utskottet,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 februari 1903.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.
